

TANTÁRGYI TEMATIKA

2026/2027 tanév 1. félév Igazságügyi igazgatási szak

Tantárgy neve: A modern magyar igazságszolgáltatás és közigazgatás történeti alapjai gyakorlat	Tantárgy Neptun kódja: AJJOT139IÜN1 (nappali) - (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogtörténeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Petrasovszky Anna PhD. egyetemi docens,	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 1. őszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 1 óra / hét levelező: 2 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali/levelező
Tantárgy feladata és célja: A modern magyar igazságszolgáltatás és közigazgatás története című főtárgy a jogi alpműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani az ítélkezéssel és közigazgatással összefüggő alapfogalmak megértéséhez. A főtárgyat kiegészítő gyakorlat a törvénykezés és a végrehajtó hatalom hazai történetének praktikus kérdéseit tárgyalja. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1; T2, T5, T7, T18 <i>képesség:</i> K1, K4, K9, K14, K26 <i>attitűd:</i> A1, A5, A6; A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4	
Tantárgy tematikus leírása:	
1. A félévi teendők megbeszélése 2. Fogalmak 3. A végrehajtó hatalom szervezeti rendszere a forradalom és szabadságharc időszakában (1848: III.tc.) 4. Bírósági szervezet a jogi forradalom és a szabadságharc időszakában 5. 1867. évi XII. törvénycikk a Kiegyezésről 6. 1869. évi IV. törvénycikk a hatalmi ágak megosztásáról a polgári korszak Magyarországon. A modern közigazgatás kiépítése 7. Központi és helyi közigazgatási szervek a Dualizmus időszakában 8. Rendes bíróságok a dualizmus idején. 9. Nappali tagozaton zárthelyi dolgozat az előző gyakorlatok anyagából.2026. 10. 20. 10. Az esküdtbírói rendszer Magyarországon 11. A pénzügyi és általános közigazgatási bíráskodás magyarországi története. Dualizmus kori egyéb különbíróóságok 12. A Horthy-korszak bírósági szervezete. . 13. A végrehajtó hatalom szervezeti változásai. 14. Félévzárás, zárthelyi dolgozat pótlása, félévi érdemjegy megbeszélése.	
LEVELEZŐ TAGOZATON	
Zárthelyi dolgozat: 2026. 11.27. ONLINE (e-learning kurzusfelületen)	
Pótzárthelyi dolgozat: 2026. 12. 11. ONLINE (e-learning kurzusfelületen)	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során egy zárthelyi dolgozat megírására kerül sor a tantárgy tematikus leírásánál megadott témakörökből, amelynek értékelése öt fokozatú jeggyel történik.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A tantárgy teljesítése az **aláírás** valamint az öt fokozatú értékelés szerinti **gyakorlati jegy** megszerzésével történik.

Az aláírás megszerzésének: a tantárgy gyakorlati jellegénél fogva a szemináriumi órák látogatása, amelyek alól igazolatlanul csak 1 alkalommal kérhet az oktatótól felmentést a hallgató. Az egy alkalomnál több igazolt, valamint igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után. A beszámolás szóban, legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig lehetséges.

A **gyakorlati jegy** az írásbeli zárthelyi dolgozat és az órai szóbeli teljesítés értékelésén alapul.

Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.

A gyakorlati jegy elfogadásához az írásbeli zárthelyi dolgozat legalább elégséges érdemjeggyel történő értékelése szükséges. A félévközi szóbeli teljesítés gyakorlati jegybe történő beszámításának aránya 10%.

A **gyakorlati jegy pótlása:** a tanulmányi szabályzat alapján a szorgalmi időszakban a pótlásra megadott időpontban, a vizsga időszak első kéthetében pedig a Neptun rendszerben feltüntetett gyakorlati jegy pótlására kijelölt vizsgaalkalmakkor kerülhet sor.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, tréningmódszertan: frontális szemináriumi munka, interaktív és kooperatív oktatási módszer, megbeszélés, vita, páros-csoportos hallgatói munka, hallgatói kiselőadások, önálló hallgatói munka alkalmazása

Akinek rész kreditbeszámítása van, az alábbi tételek aló felmentés kap: 1-3, 7-8, 13-14.

Kötelező irodalom:

1. Stipta István: *A magyar bírósági rendszer története*. Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998. (a tételekben Tk rövidítéssel)
2. Csizmadia Andor: *A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig*. Bp. 1976.
3. Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003. [a tételekben At. rövidítéssel]
4. István Stipta: *Die Herausbildung und die Wirkung der deutschen Verwaltungsgerichtsbarkeit auf den ungarischen Verwaltungsrechtsschutz*. Bp., ELTE Lehrstuhl f.Ung.Rechtsg., 2006.

Ajánlott irodalom:

1. István Stipta: *Die vertikale Gewaltentrennung*. Gondolat, Budapest, 2005.
2. Trócsányi László (ifj.): *Milyen közigazgatási bíráskodást?* Bp., 1992.
3. Bónis György-Degré Alajos-Varga Endre: *A magyar bírósági szervezet és perjog története* 2. bővített kiadás. A kiegészítő jegyzeteket írta: Béli Gábor.